

Sammanfattning från hälso- och sjukvårdsnämnden den 25 mars

Handlingar till sammanträdet:

<https://meetingsplus.vll.se/committees/halso-och-sjukvardsnamnden/mote-2020-03-25>

Månadsrapport per februari 2020

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar ett underskott mot budget efter februari på 62 miljoner kronor. Kostnadsutvecklingen jämfört med motsvarande period föregående år uppgår till 1,6 procent. Huvuddelen av underskottet finns i personalkostnader, som redovisar en avvikelse mot budget på 54 miljoner.

Övriga poster med stora negativa underskott är läkemedel med 8 miljoner kronor samt hjälpmedel med 4 miljoner kronor. Vårdintäkterna redovisar ett överskott mot budget på 21 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att godkänna den ekonomisk rapporten per februari 2020.

Utifrån redovisad omställningsplan ger nämnden hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att genomföra en fördjupad analys- och handlingsplan för att minska beroendet av hyrpersonal. Uppdraget ska återrapporteras vid hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde i april.

Hälso- och sjukvårdsnämndens underlag för plan och budget 2021

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser allvarligt på den rådande ekonomiska situationen, och konstaterar att det omställningsarbete som genomförs för att nå en ekonomi i balans är omfattande.

Omställningen för hållbar ekonomi är en nödvändighet för att dels skapa förutsättningar för den omstrukturering av vården som krävs utifrån ett hälso- och sjukvårdsperspektiv, dels för att nå balans mellan de resurser som krävs för att klara uppdrag och de resurser som står till förfogande.

Det finns en utmaning i framtiden med större andel äldre i befolkningen med mer komplex sjukdomsbild. Detta tillsammans med svårigheter att tillgodose behovet av kompetenser kräver en utveckling av hälso- och sjukvården som kan möta befolkningens behov på ett ändamålsenligt sätt.

Nya arbetssätt och utvecklad digitalisering är några viktiga beståndsdelar i omställningen till god och nära vård. De strategier och prioriteringar som gäller på kort och lång sikt är kopplade till den omställningsplan som tagits fram under 2019 och består av:

- Minska kostnadsutvecklingen
- Anpassa närvarotid till bemanningsmål
- Minska kostnaderna för inhyrd personal med målet att bli oberoende av hyrpersonal
- Införa produktions- och kapacitetsstyrning
- Effektivisera vårdprocesser och standardiserade vårdförlopp
- Utveckla arbetet med digitala lösningar
- Utveckla god och nära vård

- Genomgripande översyn av jourlinjer och jourarbete
- Översyn av medicinskt material, diabeteshjälpmiddel och läkemedel

En omstrukturering av vården är nödvändig för klara att möta befolkningens behov av hälso- och sjukvård. Till det behövs en förbättring av tillgängligheten, en ökad samverkan med kommuner och andra närliggande intressenter. Det är också viktigt att arbeta med hälsofrämjande och förebyggande arbete. Att ha kompetenta resurser i en attraktiv arbetsmiljö som präglas av tydliga uppdrag som genomsyras av god planering är andra viktiga beståndsdelar.

För att klara det uppdrag som regionen har som ansvarig för norra regionens högspecialiserade vård är det viktigt att ligga i framkant inom medicinsk utveckling som levererar vård av god kvalitet. Att dessutom göra det till en kostnad som inte är högre än vad andra med motsvarande uppdrag har är en utmaning i sig med hänsyn till de strukturella förutsättningarna som föreligger i form av stora avstånd och en förhållandevis liten befolkning för uppdraget.

Sammanfattningsvis vill hälso- och sjukvårdsnämnden understryka att de utmaningar som beskrivs ovan kommer att kräva ett långsiktigt och uthålligt omställningsarbete. De åtgärder som beskrivs förutsätter delvis omfördelningar och förändringar i nämndens uppdrag för att kunna genomföras inom gällande ekonomiska ramar. Det kommer sannolikt att behövas en översyn av nämndens uppdrag i form av utbudsbegränsningar och strukturförändringar. Det behöver därför finnas beredskap för detta i det fall ytterligare medel inte kan omfördelas till nämndens verksamheter.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att underlag för plan och budget 2021 godkänns.

Tilläggsbudget 2020

Nya kostnadsutjämningen innebär att Region Västerbotten får en ökad intäkt på 225 miljoner kronor för 2020 och de kommande åren ytterligare ökade intäkter på cirka 40 miljoner kronor.

Prognosen för skatteintäkter är 12 miljoner kronor högre och läkemedelsbidraget är 40 miljoner högre än tidigare prognoser. En del av ändringarna av statsbidraget följer den kommunala finansieringsprincipen och innebär ett ökat uppdrag som finansieras via generella statsbidrag med 17 miljoner kronor.

Sammanfattningsvis innebär de nya prognoserna att skatteintäkterna, generella statsbidraget och läkemedelsbidraget ökar år 2020 med 294 miljoner kronor.

Ökade medel för kostnadsutjämningen fördelas till verksamhet som är beslutad eller underfinansierad samt till projektet för framtidens vårdinformationssystem (FVIS). Inriktningen är att kostnaderna inte ska öka förutom för FVIS-projektet.

Fullmäktige har fastställt att hälso- och sjukvårdsnämnden erhållit en ökad budget på 141,7 miljoner kronor och uppdrar till nämnden att fördela anvisad ram till olika ansvarsområdena och kostnadsposter.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att fastställa fördelning av tilläggsbudget 2020 fastställs.

Uppföljande granskning av hanteringen av lönetillägg

Revisionen har gjort en uppföljande granskning av hanteringen för lönetillägg och lämnat över rapporten till hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande.

Revisorernas sammanfattande analys är att Hälso- och sjukvårdsnämnden inte har haft en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av lönetillägg. Revisorerna ger följande rekommendationer:

- Säkerställ att verksamheten följer beslutade regler och rutiner för hantering av lönetillägg.
- Utred möjligheten att förbättra i lönesystemet så att det blir en tydligare styrning, uppföljning och kontroll av lönetillägg.
- Säkerställ att ansvariga chefer återanmäler beslut om lönetillägg.
- Säkerställ att styrelsen och nämnden får en tillräcklig uppföljning av utvecklingen av lönetillägg.
- Säkerställ att det finns dokumenterade riskanalyser för hanteringen av lönetillägg.

Av yttrandet framgår att Hälso- och sjukvårdsnämnden instämmer helt i de synpunkter som revisorerna framfört och planerar flera åtgärder mot bakgrund av revisorernas rekommendationer, några påbörjades redan innan en fördjupad granskning av området beslutades.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att skicka iväg yttrandet enligt förslag.

Plan för intern kontroll inklusive riskanalys 2020

I enlighet med riktlinjer för intern kontroll i Region Västerbotten ska styrelser och nämnder varje år ta fram en internkontrollplan för styrelsens eller nämndens verksamhet.

Som underlag till planen genomförs en riskanalys för att identifiera de största riskerna för att inte man ska kunna uppnå en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, tillförlitlig information och rapportering om verksamheten samt följsamhet till lagar och regler.

Vid riskanalysen görs en värdering av sannolikheten att en risk kommer att inträffa samt vilken konsekvens detta skulle få för verksamheten. Med riskvärdet som underlag har förslag på kontrollaktiviteter tagits fram. I internkontrollplanen fastställs även vilken metod som ska användas för att genomföra kontrollen, vilken funktion som ansvarar för att genomföra och rapportera kontrollen samt när den ska återrapporteras till nämnden.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att fastställa plan för intern kontroll 2020 inklusive riskanalys fastställs.

Ändrad ersättning för hälsoval 2020

Under förutsättning att regionfullmäktige beslutar om ändrade ramar för regionfullmäktige till 3 227 miljoner kronor för 2020 fastställer styrelsen nya ramar per område.

Den ökade budgeten på 153 miljoner kronor förklaras av budgetförstärkning från nya kostnadsutjämnningen, läkemedelsbidraget och nya regleringar enligt den kommunala finansieringsprincipen.

Sammanlagt förstärks primärvårdens beställarbudget med 40,3 miljoner kronor. Utökningen fördelas i ersättningsmodellen Hälsoval med 22,2 miljoner kronor, tilläggsuppdrag till hälsocentraler med 19,5 miljoner kronor och till beställaren centralt med 2,7 miljoner kronor. Glesbygdsmedicin flyttas till FoU-staben inom hälso- och sjukvårdsförvaltning med budget 4,1 miljoner kronor.

Tilläggsuppdrag

- Budgetförstärkning med 7,5 miljoner kronor till slutenvårdsplatser som bedrivs på sjukstugorna på sju orter. Fördelning per sjukstuga samordnas mellan beställaren och verksamheten.
- Samhällsrummen på 8 orter övergår till ordinarie verksamhet 2020 och budget för driftkostnader fördelas med 150 tusen kronor per samhällsrum, totalt 1,2 miljoner kronor.
- Förstärkt primärvård (PRIMO), som finns i Umeå, ska etableras i Lycksele och Skellefteå och utökad budget tilldelas med 2,2 miljoner kronor. Vilka hälsocentraler som verksamhet ska tillhöra samordnas mellan beställaren och verksamheten.
- Budgettillskott för klinisk undervisningsmottagning (KUM) erhålls med 4,5 miljoner kronor som fördelas till hälsocentralerna Backen, Anderstorp och Storuman med 1,5 miljoner kronor vardera.
- Samordningskoordinator rehabiliteringsprocess och myndighetssamverkan för fyra hälsocentraler tillskapas som erhåller tilläggsuppdrag. Ersättning på 250 000 kronor per hälsocentral ska finansiera del av tjänst och driftkostnader.
- Budgettillskott på 2 miljoner kronor, fördelas för satsning på första linjen i områden med socioekonomisk profil. Förstärkning av hälsa, lärande och trygghet (HLT) kring barn och ungdomar vid tre hälsocentraler inom Umeå.

Vilka hälsocentraler som verksamhet ska tillhöra samordnas mellan beställaren och verksamheten.

- Kallelsekansli för cervixcancerprevention finansieras med 1,1 miljoner kronor. Verksamheten ska tillhöra mödra- och barnhälsovården.

Övrigt/centralt

Samordning och administration av beslutstöd, medicinska riktlinjer och handlingsöverenskommelser för primärvård som benämns Nationellt kliniskt kunskapsstöd (NKK) finansieras med 1,5 miljoner kronor och läggs inom beställaren centralt. HPV vaccin för pojkar hanteras centralt inom beställarenheten och budgeten ökas med 1,2 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att informationen är delgiven.

Patientsäkerhetsberättelse 2019

Region Västerbotten har under 2019 fortsatt sitt systematiska arbetssätt för att följa upp och förbättra patientsäkerheten.

Kompetensförsörjningen är ett problem i Västerbotten precis som i övriga regioner vilket bidrar till att vårdplatser inte kan hållas öppna. Tillsammans med samordningsfrågor för att uppnå en god och sömlös vård är det två stora utmaningarna för patientsäkerheten.

Under 2019 har både planerade och akuta omflyttningar/ombyggnationer gjorts vilket involverat resurser från Vårdhygien för att minska patientsäkerhetsrisker. Dessutom har det inneburit en belastning på medarbetarnas arbetsmiljö.

För att systematiskt följa hur patientsäkerheten fungerar görs regelbundna mätningar av korrekt läkemedelslista, vårdrelaterade infektioner, följsamhet till basala kläd- och hygienrutiner samt förekomst av trycksår.

Analys av data från Infektionsverket 2016–2019 visar att de vårdrelaterade infektionerna har minskat över tid.

Nedgången i följsamheten i de basala hygien- och klädrutinerna fortsätter. Detta trots ett antal aktiviteter som vidtagits under året för att förbättra resultatet.

Förekomsten av trycksår har ökat något men samtidigt finns en minskning av de allvarigaste trycksåren. Korrekt läkemedelslista visar på ungefär samma resultat för sjukhusvården men även en förbättring inom primärvården, dock är det inte så många enheter inom primärvården som deltar i mätningen. Antalet utlokaliserade patienter har minskat enligt data som rapporteras till SKR.

I punktprevalensmätningen som genomförs under en höstvecka mäts förekomst av trycksår, fall och nutritionsproblem samt vidtagna åtgärder.

Resultatet visar på en variation mellan och inom sjukhusen och sjukstugorna, när det gäller systematiskt patientsäkerhetsarbete.

Positivt är att nutritionsproblematik uppmärksammats i högre utsträckning och förebyggande insatser har satts in. Resultaten ligger sedan till grund för

verksamheternas förbättringsarbeten och resultaten diskuteras i patientsäkerhetsdialogerna med verksamheterna. I dessa tas också upp vilka typer av avvikelser och klagomål som enheten har och hur man arbetar med dem för att göra förbättringar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att informationen är delgiven. Nämnden ger i uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektören att vid årets slut redovisa till nämnden kring förekomst av trycksår samt aktuell status kring hygienrutiner och läkemedelslista.

Handlingsplan för att nå vårdgarantin inom barn- och ungdomspsykiatri

Barn- och ungdomspsykiatri har under en längre tid haft svårigheter att uppnå vårdgarantin. Hälso- och sjukvårdsnämnden gav vid sitt sammanträde den 19 februari i uppdrag åt hälso- och sjukvårdsdirektören att ta fram en handlingsplan för att nå vårdgarantin inom barn- och ungdomspsykiatri. Dessutom att lämna en rapport om arbetet utifrån gemensamma behandlingsriktlinjer vid dagens sammanträde.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att informationen är delgiven.

Hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträdestider 2020

Med anledning av att regionresan 2020 infaller den 2–4 september måste Hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde den 2 september flyttas.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att nämndens sammanträde den 2 september flyttas till den 8 september 2020.

Valärenden 2020

I enlighet med hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente ska nämnden säkerställa representation från regionstyrelse och regional utvecklingsnämnd i samverkansarbetet med funktionshinderrörelsen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar:

Ewa-May Karlsson (C) utses till ny ledamot i utskottet för primärvård och tandvård till och med 2022-12-31.

Kenneth Andersson (S) utses till hälso- och sjukvårdsnämndens representant till samråd med funktionshinderorganisationer till och med 2022-12-31.

Elmer Eriksson (M) utses till hälso- och sjukvårdsnämndens representant till samråd med funktionshinderorganisationer till och med 2022-12-31.

Revidering av hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning

Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde sin delegationsordning i maj 2019.

Följande förslag på revideringar/tillägg har nu fastställts av hälso- och sjukvårdsnämnden:

Delegation till hälso- och sjukvårdsdirektören.

3.1.11. Besluta i frågor om införande av nytt läkemedel eller ny medicinsk terapi

3.1.12. Beslut i ärenden om fysioterapiersättning och läkarvårdsersättning

3.6.13. Förhandla och besluta enligt gällande arbetsrättslig lagstiftning om förhandlingsrätt inom nämndens uppdrag

3.6.14. Beslut i ärenden om justering av löneskuld